

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันสิ้นปี เห็นไหม มันเป็นการสมมุติกันว่าสิ้นปี พรุ่งนี้จะเป็นวันขึ้นปีใหม่ แล้วเราอยู่ในโลก เราก็ต้องยอมรับสังคมทางโลกเขา เพราะเราไม่ยอมรับเรื่องกติกาสังคมของโลกเขาไม่ได้ เพราะเรายอมรับสังคม เราไปมองกันแต่ว่าสิ่งนี้จะเป็นปีใหม่ปีเก่า ความเจริญรุ่งเรือง ถ้าปีใหม่ชีวิตใหม่ นี่เหมือนกัน แล้วอย่างตรุษจีน เห็นไหม ชีวิตใหม่ ไปมองกันแต่ข้างนอกใจ แต่ไม่มองว่าสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือชีวิตของเราเอง

“การเกิดเป็นมนุษย์นี่สำคัญที่สุด” เพราะเราเป็นเรา เราถึงมีสมบัติของเรา ถ้าเราไม่มีเราสมบัติของเราเป็นของใคร? สมบัติที่เราหามาได้นี้เป็นของเราละ แต่พอเราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วเห็นไหม เวลาคนทุกข์คนยาก การเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีคุณค่าเท่ากัน เป็นญาติกันโดยธรรมชาติ เพราะ! เพราะมีหนึ่งปากหนึ่งท้องเหมือนกัน คนทุกข์คนยากหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องเป็นเรื่องที่ทุกข์ยากมาก แต่เวลาพอเราหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้แล้ว เราก็คิดแต่เราจะเอาให้สมความปรารถนาของเรา อันนี้มันเป็นความคิด แต่ว่าเป็นสมบัติเป็นคุณงามความดีใจ

แต่สมบัติที่เรามองข้ามของเรา คุณใจ เรารักษาสุขภาพของเรา เข้าขึ้นมาเราต้องออกจ็อกกิ้ง เพื่อจะให้เราสุขภาพเราแข็งแรง เพื่อจะให้เราอยู่เย็นเป็นสุข องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย “ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ”

ในเมื่อเราร่างกายแข็งแรง เรามีลาภเป็นประเสริฐอยู่แล้ว ถ้ามีลาภประเสริฐอยู่แล้ว เราต้องรู้จักคุณค่าของเรา แล้วคุณค่าของเรา ถ้ามีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ถ้ามันหยุดเมื่อไหร่ มันก็ตายเมื่อนั้น ถ้าเรารักษาสุขภาพของเรา ถ้าสุขภาพของเราดี จิตใจที่ดีอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ นี้จะมีความสุขมาก ร่างกายไม่สมบูรณ์แต่จิตใจเข้มแข็งก็ยังไม่พออาศัยกันได้ ถ้าจิตใจไม่เข้มแข็ง จิตใจอ่อนแอ ร่างกายจะเข้มแข็งขนาดไหน มันก็เอาแต่ความทุกข์มาให้เรา

ถ้าเรามีจิตใจที่เข้มแข็ง เรามีจิตใจที่อยู่กับโลกเขา เพราะเราเกิดมาในโลก มนุษย์สมบัตินี้เกิดมาเพื่ออะไร? เกิดมาเพื่อหาทรัพย์ ทรัพย์ของโลกเขาละ ทรัพย์สมบัติของเรา เราหามาเพื่อ

อาศัย แต่อริยทรัพย์จากภายใน อริยทรัพย์มันเป็นทรัพย์ของใคร? อริยทรัพย์นี้เป็นทรัพย์ของใจ สิ่งนี้เป็นสมมุติ อริยทรัพย์มันทำให้เราพ้นจากสมมุติได้ สมมุติบัญญัติ เห็นไหม จะเกิดปีใหม่ปีเก่า

สมัยตั้งแต่ประวัติศาสตร์ไม่มีปฏิทิน กว่าจะเริ่มสร้างปฏิทินมา กว่าจะประชุมตกลงกันได้ ว่าจะให้ถือวันขึ้นปีใหม่เป็นสากล ตกลงประชุมกันมาแล้วก็รอบ กว่าจะเป็นวันขึ้นปีใหม่เพราะอะไร? เพราะโลกมันแคบลง การสื่อสารมันเท่าทันกันหมด ก็ให้เสมอภาคกัน

ดูสิ ดูอย่างวัฒนธรรมต่าง ๆ เวลาปีใหม่ เวลาสิ่งต่าง ๆ มันก็ต่างคนต่างถือวัฒนธรรมกันไป วัฒนธรรมของใครมันสิ่งนั้น แต่ก็มาปรับจนให้เข้ากันได้เพื่อเป็นสมมุติโลก นี่มันเรื่องของสมมุติ นี่ทรัพย์จากภายนอก ทรัพย์จากภายใน ถ้าเรามี เห็นไหม

เราเป็นพ่อเป็นแม่คนนะ การเลี้ยงคนนี่ยากที่สุด เลี้ยงลูกเลี้ยงหลาน เราเลี้ยงเขาขึ้นมาเพื่ออะไร? เพื่อความสุขนะ ความสุขของพ่อแม่ไม่มีอะไรเลย ขอให้ลูกประสบความสำเร็จ ถ้าลูกประสบความสำเร็จ พ่อแม่จะมีความสุขมาก ความสุขของเรา ลูกเราประสบความสำเร็จ แล้วการเลี้ยงคนเลี้ยงง่ายไหม?

เราก็เหมือนกัน เราเกิดมาพ่อแม่เลี้ยงเรามา เลี้ยงเรามาเพื่อจะอะไร? เพื่อให้เราเกิดมาแล้วเราจะหาทรัพย์จากที่ไหน? ถ้าทรัพย์จากภายนอกก็พอยู่พอกินกันไปอย่างนี้ จะมั่งมีศรีสุข จะทุกข์จนเข็ญใจขนาดไหนก็ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้เท่านั้น แต่ถ้าหัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมา หัวใจมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา สิ่งนี้จะประโยชน์กับเรามาก เกิดมาเพื่อให้มีโอกาสตรงนี้ไง ถ้ามีโอกาสตรงนี้ ทรัพย์จากภายนอกมันเป็นแก้วแหวนเงินทอง มันจับต้องได้ มันเป็นสถิติ มันนับได้

แต่ทรัพย์จากภายในนี่นับไม่ได้นะ สุขของใครของเขา สุขของเรานี้มีมากมีน้อย เห็นไหม คนจะทุกข์จนเข็ญใจ แต่ถ้าเขามีความสุขหัวใจ นี่ทรัพย์ของเขามหาศาลเลย แต่เราทรัพย์จากภายในมันนับได้ที่ไหนล่ะ? มันเกิดจากความพอใจนะ ถ้าจิตมันมีความพอใจ เวลาพระเจ้าพิมพ์สารถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ควรทำบุญที่ไหน?”

“ควรทำบุญที่เธอพอใจ”

เพราะอะไร? ถ้ามันพอใจมันอยากทำ ถ้ามันไม่พอใจขึ้นมา ให้ดิชขนาดไหนมันก็ไม่ยอมทำ มันต่อต้าน มันขัดขวางไปหมด เราจะหาอริยทรัพย์จากภายใน กิเลสของเรามันก็ต่อต้าน เพราะอะไร? เพราะสิ่งนั้นเราให้ออกไปแล้วมันเสียประโยชน์กับเรา มันเห็นว่ามันเป็นการเสียผลประโยชน์จากเรา เพราะเราเป็นผู้เสียสละออกไป การเสียสละออกไปมันเป็นวัตถุ แต่มันได้กลับมาด้วยนามธรรม มันได้กลับมาด้วยบุญกุศล

ถ้าไม่มีการกระทำเลย สิ่งใด ๆ ไม่มีกระทำเลย มันก็ไม่ได้ทำอะไรเลย เราเกิดมาเราเรียกร้องนะ อยากให้โลกร่วมเย็นเป็นสุข อยากให้ทุกอย่างเป็นสุข ๆ แต่เราไม่ได้ทำอะไรเลย เราไม่ได้แสวงหา เราไม่ได้เจือจานใครเลย แล้วจะให้โลกร่วมเย็นเป็นสุขได้อย่างไร? โลกร่วมเย็นเป็นสุขต่อเมื่อเรามีความจุนเจือกัน เราให้อภัยกัน เรามีความร่วมมือกัน ทำความดีต่อกัน นี่ทรัพย์จากภายนอกเข้ามา

ถ้าสังคมมันสงบสุขเข้ามา แล้วร่างกายเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าสังคมร่วมเย็นเป็นสุข สมณะชีพราหมณ์ก็อยู่ด้วยความร่วมเย็นเป็นสุข ถ้าโลกนี้มีแต่ความขัดแย้ง สมณะชีพราหมณ์จะอยู่ด้วยความร่วมเย็นเป็นสุขได้อย่างไร? ต้องสงบจากภายนอกก่อน เห็นไหม สัปปายะ สิ่งที่สังคมสงบร่วมเย็น สงบขึ้นมา เราจะมีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ ได้ค้นคว้าหาอริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายใน

ถ้าทรัพย์จากภายในนะ ทุกคนถ้าเรายังเป็นปุถุชนอยู่ เราจะลึกลงสงสัยว่าชีวิตนี้คืออะไร? ชีวิตนี้มาจากไหน? ชีวิตนี้ตายแล้วจะไปไหน? แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว เรื่องสิ่งนี้จะไม่มีความลึกลงสงสัยเลย มันต้องไปเข้าใจเรื่องสิ่งนี้ มันถึงจะทำความเข้าใจออกจากใจได้ เพราะอะไร? เพราะคนเกิดมาจากไหน? เกิดจากกรรมของมารดา คูตี สมัยพุทธกาล มีลูกเศรษฐีเขาถามกัน ลูกเศรษฐีว่า “ข้าวมมาจากไหน?” เด็กมันเห็นว่า “ข้าวมมาจากจาน” ใจที่เห็นว่าพ่อแม่มันตัก “ข้าวมมาจากหม้อ” เห็นไหม ความเห็นของเขา ข้าวมมาจากหม้อ แต่ข้าวมันมาจากเราทำนาต่างหาก ละ แต่นี่มันเป็นเรื่องจริงขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตนี้มาจากไหน? เราก็เห็นว่ามาจากกรรมของมารดา แต่เราไม่เห็นว่ามีมาจากกรรม มาจากกรรมนะ ถ้าเราเกิด เราจำเป็นต้องมาเกิด ฟังสิ! คำว่า “เราจำเป็นต้องมาเกิด” เพราะอะไร? เพราะจิต ความรู้สึกอันนี้มันย่อยสลายไม่ได้ ชาติรู้อันนี้มันสิ้นสุดไม่ได้ ชาติรู้มันต้องไปตาม... มันไม่มีวาระมันต้องไป มันไม่มีเวณวรรค มันเป็นวาระของมันขึ้นไป มันต้องเกิด

ตลอดไป จะเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม จะเกิดตลอดไป ถ้าทำไม่ดีก็เกิดเป็นผีเป็นสาง เป็นตคนรกอเวจีไป มันไม่มีเว่นวรรคเลย มันต้องไปของมันตลอดไป

แต่พอเกิดเป็นมนุษย์ แล้วเราหาอริยทรัพย์ อริยทรัพย์มันจะมาเข้าใจตรงนี้ เข้าใจว่าชีวิตนี้ มาจากไหน ชีวิตนี้ ร่างกายของเราเกิดมาจากกรรมของมารดา ดีเอ็นเอเวลาไปตรวจแล้วเป็นของ พ่อของแม่หมดเลย เป็นกรรมพันธุ์หมดเลย แต่หัวใจไม่ใช่ ถ้าหัวใจใช่ะ พ่อแม่ที่ดี ลูกต้องดีหมด ลูกพ่อแม่ที่ดี ทำไมลูกมันขัดแย้งล่ะ? นี่มันมีสภาวะกรรมขัดแย้งกันมา

จิตนี้เกิดมาจากไหน? เกิดมาจากจิตดวงนี้ไง จิตของเราเราเลี้ยงได้ ลูกของเราเราเลี้ยงของเราได้ แต่หัวใจถ้ามันมีคุณงามความดีของเขา เขาจะดีกว่าเราอีกนะ “อภิชาติบุตร” บุตรที่ดีกว่ามารดา บุตรที่ดีกว่าครอบครัว แต่ถ้าเรามีบุตรที่ทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจล่ะ อันนี้มันเป็นกรรมของเรา สิ่งใดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มันต้องมีเหตุมา ไม่มีลอย ๆ มาหรอก ไม่มีการลอยมา

สิ่งที่ว่าเราเกิดมา เวลาเราเกิดมาเป็นสมบัติของใคร? สมบัติของพ่อของแม่ไง เพราะพ่อแม่เลี้ยงเรามา ความสุขของพ่อแม่ล่ะ ถ้ามีความสุขพ่อแม่ล่ะ ลูกเราเราจะไม่ได้แย้ง เราจะอุปถัมภ์พ่อแม่ของเรา มา เพราะอะไร? เพราะชีวิตนี้เป็นของท่าน ท่านเลี้ยงเรามา แล้วเกิดถ้าพ่อแม่เราเป็นมิฉลาทิฎฐิล่ะ?

แม้แต่พระสารีบุตรนะ แม่ของพระสารีบุตรนี้มีลูกเป็นพระอรหันต์ตั้งหลายองค์ แต่แม่ก็ยังมีความเห็นต่าง จนสุดท้ายพระสารีบุตรทุกข์ใจมาก พุดกับหมู่คณะไวันะ เพราะธรรมวินัยว่า “ถ้าพ่อแม่ไม่อนุญาต ลูกบวชไม่ได้”

เพราะพระเจ้าสุทโธทนะขอพระพุทธเจ้าไว้ เพราะเอาเนรราหุลมาบวช เจ้าชายสิทธัตถะ ออกบวช พระเจ้าสุทโธทนะก็เจ็บช้ำมาก เพราะเรื่องของโลก เห็นไหม แต่พอลูกเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมนต์กลับมา ก็ให้ลูกขอสมบัติ ที่นี้พระพุทธเจ้าเห็นสมบัติจากภายในใจ จะให้ทรัพย์อะไรดี ก็ให้บวช พอบวชขึ้นไป พระเจ้าสุทโธทนะเสียใจมาก ลูกก็บวชไปแล้ว หลานก็บวชอีก ก็เลยขอพรกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขออย่างหนึ่ง “ต่อไปถ้าใครจะบวช ต้องให้พ่อแม่อนุญาตก่อน” นี่พ่อแม่อนุญาตก่อน ก็เลยเป็นธรรมวินัยมา ใครจะบวชต้องให้พ่อแม่อนุญาตก่อนถึงจะเป็นสงฆ์ขึ้นมาได้

พระสารีบุตรนี่ตัวเองเป็นพระอรหันต์ แล้วก็มีน้องตั้งหลายคนใช่ไหม? ก็อยากจะให้น้องได้บวช ถึงบอกกับพระไว้ทั่ว ๆ ไป บอกว่า “ถ้าเป็นครอบครัวของผม ถ้าน้องชายอยากบวช ขอให้ได้บวช พ่อแม่ไม่อนุญาตก็ถือว่าพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฎฐิ”

พูดกับหมู่พระไว้ แล้วบวชมา พระจุนทะ พระเรวัตตะ นี่น้องชายพระสารีบุตร แต่แม่เป็นมิจฉาทิฎฐิ ไม่เชื่อเรื่องนี้ ไม่เชื่อเลย เวลาสุดท้ายแล้วพระสารีบุตรว่า “แล้วใครจะแก้แม่เราได้?” สุดท้ายมองด้วยอนาคตังสญาณ “ก็เราเอง” สุดท้ายวันจะปรินิพพาน จะปรินิพพานที่ไหน? จะปรินิพพานที่ห้องคลอด กลับไปแม่ยังเห็นอยู่นะเดินกลับมาแล้ว “โอ้.. ลูกชายเราบวชจนแก่ นี้จะมาสึกแล้ว”

ยังคิดอยู่ในใจนะ ลูกชายเราจะมาสึกแล้ว เพราะบวชมาตั้งแต่หนุ่มจนแก่ คงจะทุกข์จะยาก เพราะว่าความเห็นของเราอยู่ในโลก ต้องมีความสุขใช่ไหม? เพราะลูกไปอยู่โคนต้นไม้ ไปอยู่ป่ามันมีความสุขได้อย่างไร? บวชตั้งแต่หนุ่มจนแก่ นี้จะมาสึก ความคิดยังเป็นมิจฉาทิฎฐิอยู่

สุดท้ายแล้วพระสารีบุตรกลับไปบ้าน เข้าไปในห้อง พอตก่าขึ้นมาเพราะเป็นโรคถ่ายท้อง โรคถ่ายออกมาเป็นเลือด พอหัวค่ำเทวดาเขามาอุปัฏฐาก เทวดามาเป็นลำแสงพุ่งเข้ามาในห้องเลย

แม่ก็ถามลูก “นี่ใคร?”

ลูกบอก “เทวดามา”

“โอ้โฮ... ลูกเราเก่งขนาดนั้นเชียวหรือ?”

ก็ยังไม่ยอมลง เห็นไหม ยังคิดอยู่ที่นี่ ลูกเราจะมาสึก ลูกเราจะมาเอาสมบัติ สุดท้ายเที่ยงคืน พรหมมา เห็นพรหมพุ่งเข้ามา

“นั่นใคร?” เพราะฮินดูเขาถือพรหม

“โอ๊ย...พรหมมาอุปัฏฐากลูกชายเราหรือ?”

พ่อแม่เริ่มเห็นความสำคัญของลูกก็เลยเทศน์ให้แม่ฟัง “แม่เอ๊ย... เทวดา อินทร์ พรหมนี้เป็นแค่เด็กอุ้มบาตร เด็กล้างบาตรองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นล่ะ”

ถึงได้เทศน์ว่าการคุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ แม่ของพระสารีบุตรได้ฟังธรรมของพระสารีบุตรขึ้นมา ได้อริยทรัพย์ขึ้นมา ทรัพย์จากภายในเป็นพระโสดาบันนะ พอเป็นพระโสดาบัน เพราะมันบึงในหัวใจ ร้องไห้ละ ร้องไห้ ร้องไห้มาก “ลูกไม่รักเรา! ลูกไม่รักเรา! ถ้าลูกรักเราลูกต้องบอกเราตั้งนานแล้ว”

นี่พอความคิดมันเปลี่ยน ทุก ๆ อย่างจะเปลี่ยน ไปเลย แต่ตอนเย็นเห็นลูกชายเดินมา ลูกชายเราจะมาลืก ลูกชายเราจะมาเอาสมบัติ เห็นไหม แค่ออกความคิดเปลี่ยน ทำไมลูกไม่รักเรา? ถ้าลูกรักเราต้องสอนเราตั้งนานแล้ว ถ้าพ่อแม่เรามีความเห็นอย่างนั้น เราเป็นลูกใช่ไหม? ถ้าเราเปิดตาได้แบบนี้ เพราะอะไร? เพราะถ้าความเห็นต่าง ๆ หรือทางมิจฉาทิฎฐิ เวลาตายไปมันก็เป็นไปตามอำนาจของกรรม

แต่ถ้าเราได้เปิดตาพ่อเปิดตาแม่ตั้งแต่ปัจจุบันนี้ เพราะอะไร? เพราะถ้าหัวใจมันเข้าใจความเข้าใจของใจ เวลาตายไปนี่อริยทรัพย์ สมบัติอันนี้มันติดกับใจไป ไปเกิดเป็นอะไรก็แล้วแต่เขาจะเกิดสถานะอะไรก็แล้วแต่ มันเลี้ยวข้ามภพข้ามชาติ ไม่ใช่เลี้ยวเฉพาะชาตินี้ละ เราเลี้ยวพ่อเลี้ยวแม่ข้ามภพข้ามชาติเลย สิ่งนี้เปิดตาจากภายใน

นี่ทรัพย์ของมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มีโอกาสนี้ มีโอกาสตั้งแต่ว่าเรื่องของสมมุติ สมบัติจากภายนอก สมบัติจากภายใน แต่เราก็กวักกันสมบัติจากภายในจับต้องได้อย่างไร? แล้วใครจะเป็นคนมาจับต้อง? แล้วใครจะเป็นคนมาพิสูจน์ล่ะ? ถ้าเราจะพิสูจน์ของเราที่ หลับตาสิ หลับตาลง นั่งสมาธินี้พิสูจน์ได้หมดเลย จะเห็นจากภายในหัวใจของเราขึ้นมา

ทรัพย์จากภายนอกเกิดจากเรา เกิดจากที่เราเป็นมนุษย์ เกิดจากหัวใจ หัวใจมันแสวงหาของเราขึ้นมา เราถึงว่าปีใหม่ปีเก่านั้นเป็นสมมุติ สมบัติที่มีคุณค่าที่สุดคือชีวิตมนุษย์เรา คือหัวใจที่ยังมีลมหายใจอยู่ สิ่งนี้มีคุณค่าที่สุด ถ้าเอาโอกาสนี้มาทำคุณงามความดี เราจะได้คุณงามความดีมากมายมหาศาลเลย

เราจะอวยพรปีใหม่กัน อวยพรให้ชีวิตเราเองให้มันประสบความสำเร็จ ให้มันเห็นจากทรัพย์อันละเอียด ทรัพย์จากภายนอกเราก็มีหน้าที่นะ คนเกิดมาต้องมีหน้าที่การงาน เราทำแต่เรื่องภายนอก แต่ทรัพย์ภายในอย่าลืม พอเราเกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ตายไปไปเกิดเป็นอะไรก็ไม่รู้ แล้วจะเจออะไรก็ไม่รู้ แล้วทรัพย์ปัจจุบันนี้ทำไมไม่คว่ำ? ทำไมไม่หยิบ? ทำไมไม่เอา? จะไปเอาแต่แก้วแหวนเงินทอง

มันเป็น “แร่ธาตุ” นะ เป็นของที่เขาสมมุติกันขึ้นมา แต่โลกเขาต้องใช้ เราก็ยอมรับต้องใช้ พระก็ยังต้องใช้เลย เพราะอยู่ในโลกมนุษย์ใช่ไหม? แต่ใช้มันพอแต่ความรู้สึก มีสติสัมปชัญญะ ให้เห็นสมบัติ ให้เห็นคุณค่าของชีวิต ให้เห็นแก่ความสุข อันนี้สำคัญมาก นี่อริยทรัพย์ มนุษย์เกิดมานี้ เกิดเป็นมนุษย์สำคัญที่สุด ยังมีชีวิตหายใจอยู่นี้ให้ตื่นตัว ให้ทำคุณงามความดี ให้รักษาใจเรา ขึ้นมาเพื่อสมบัติของเรา เอวัง